

Partie I : prologue tiré de Joachim Vadianus,
Gallus Pugnans, 1514

Atelier de traduction du Groupe de théâtre antique
Université de Neuchâtel, CLAM
É. Paupe

Semestre de printemps 2020

Prologium argumentum continens : Philolaus loquitur.

Philolaus Adverti saepe : Spectatores optimi, parvis initiis maxima inter mortales dissidia exoriri solere : Et latentem invidiam vehementissimis irarum flammis erumpere. Nec id solum nostro in genere qui rationalis
 5 creaturae gradum occupamus. Id enim minus esset mirum, hoc praesertim tempore quo omnes omnibus in locis dissentiunt, Verum et in Brutis quae a ratione aliena, solo naturae instinctu pergere creduntur, pro boni dii, quid invidia potest? quantum secum periculi honores trahunt? Galli et Gallinae litigant. Hae invident, Illi quod annui victores sunt lacesuntur. Video vos nu-
 10 tare Spectatores et negare fidem novae rei, Quam tunc ut credatis, obsecro animo auribusque arrecti paucis accipite. Postquam Gallinae, quotquot in hac nostra provincia sunt, audentes Gallos, celebribus ludis, annuoque Gymnasio depugnare, et victorem Regem institui, intellexerunt, Invidia magna, quae Crescentis semper gloriae comes est, succensae atque exagitatae quod domi
 15 negligi, et ingloriae degere sibi viderent, Pumiles nuntias per omnia passim Gallinaria atque Ornithoboscia consilii instituendi gratia emisunt, Quibus rem omnem interpretantibus decretum est consulto, ut per Patronum justae postulationis causa agatur ne prorsus alioqui imbecilla gens non Gallis modo, sed et Anaticulis, et Anseribus despectui foret, Utque Gallis per alienae
 20 linguae subsidium, inter homines quoque invidiam suscitant, Hi vero hoc diu ludicrum esse putantes, tam frequentibus Gallinarum conventiculis, tamque insolito contemptu animadverso, rem agi serio acceperunt. Et e vestigio, ne clamosae multitudini indulgendo (quod saepe evenit) dignitatis aliquid sibi aut aestimationis imminuatur, suffarcinati optimis consiliis accelerant, seque et
 25 vellicando et propugnando vindicant, Philonicus illarum est Patronus, Horum dissertus Euthymus, Accusat ille, Hic refutat, Resque agitur gravi admodum certamine, Capi tandem, neutrum genus nec suspectum partibus, Arbitrii nacti copiam, Gallis illatam esse injuriam pronuntiant, interpret est Nomothetes

---

2 optimi] optumi   4 flammis] flaminis   5 praesertim] presertim   7 pro] proh   15
 nuntias] nuncias   21–22 tamque] tanque   22 e vestigio] evestigio   24 aestimationis]
 estimationis   26 dissertus] dissertor   28 pronuntiant] pronunciant

Prologue contenant l'argument : Philolaus parle.

Philolaus   blabla...

qui ut sint concordēs imperat, seque ament ut antea, Galli et Gallinae tum
30 silentes abeunt, remque omnem ex Patronis ediscunt Domi, Lichenor tandem
Parasitus, ridens factum, ridiculum pronuntiat Audite obsecro placidis ani-
mis remque ut partibus concepta est Silentēs dijudicate, Gallosque et Gallinas
amabitis.

